

Вивчення доступності наркотичних засобів для медичних цілей

Кобець М.М., Кобець Ю.М., Філіпцова О.В.*

Кафедра фармацевтичного маркетингу та менеджменту

*Кафедра біології

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Потенціал ринку лікарських засобів ЛЗ визначається рядом факторів, серед яких можна виділити: структуру товарного асортименту, ступінь насиченості ринку, потреби населення в ЛЗ, рівень життя споживачів, демографічну структуру населення, доступність медичної та фармацевтичної допомоги та ін.

З метою визначення потенціалу ринку ЛЗ проведено аналіз соціально-економічної доступності ЛЗ для населення. Саме цей показник дозволяє оцінити спроможність хворих забезпечити своє лікування в умовах недостатньо розвинутої страхової медицини, яка існує сьогодні в Україні.

Метою даної роботи є дослідження доступності наркотичних засобів (НЗ) для населення у 2014 р. на підставі інформації про роздрібну реалізацію, наданої ТОВ «Моріон», та визначення необхідності її використання в якості фактору впливу на розмір потенціалу ринку даних ЛЗ. В теперішній час платоспроможність населення знижується, тоді як ціни на ЛЗ підвищуються.

В ході дослідження було проаналізовано значення коефіцієнта ліквідності ціни (C_{liq}) та адекватності платоспроможності ($Ca.s.$), які є одними з відносних показників доступності ЛЗ для населення. За результатами розрахунків визначено, що найменший показник ліквідності ціни відмічається у ЛЗ налбуфін 10 мг/мл ($C_{liq} = 0,04$) і налбуфін 20 мг/мл ($C_{liq} = 0,146$) (Русан Фарма Лтд, Індія). Це свідчить про те, що даний препарат є найбільш доступним для споживачів. Для препаратів кодтерпін ІС № 10 і кодесан ІС № 10 значення C_{liq} дорівнює 0,36 і 0,52 відповідно.

Низький показник $Ca.s.$ забезпечує доступність препарату і гарантує продаж в умовах низького платоспроможного попиту населення. Найнижче значення даного показника характерне для препарату морфіну гідрохлорид 1% амп. 1 мл № 1 ($Ca.s.=0,56$).

При розгляданні окремих груп НЗ відмічається розбіжність у значеннях даного показника: для препарату трамадол капс. 0,05 №20 ($Ca.s.=3,54$); клоназепам табл. 0,002 №30 ($Ca.s.=3,08$); трамадол 5% амп. 2 мл. №10 20 ($Ca.s.=2,61$); кетамін 50 мг 2 мл №10 ($Ca.s.=2,41$); клоназепам табл. 0,0005 №50 ($Ca.s.=1,96$).

Отримані результати дослідження підтверджують відносно низький рівень доступності НЗ для населення, що доводить необхідність включення даного показника до списку головних факторів, які можуть впливати на зростання потенціалу ринку НЗ.